

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Posledice nemških dogodkov

Konec magije Hitlerjeve sinteze - Važna seja vlade - Papen komisar za Posaarje - Reorganizacija napadalnih oddelkov - Prestolonaslednik v Doornu

Maribor, dne 4. VII. 1934.

Kdor je mislil, da je Nemčija za cesarja Viljema II. l. 1918. umrla in je cesarstvo definitivno zamenjala republika, se je vedno zelo motil. Revolucija ob porazu ni bila prava revolucija, bila je samo politura, pod katero je ostalo silno veliko starega duha in ostali so tudi — stari akterji. Skoraj neverjetno in nerazumljivo je, kako je mogel režim socialne demokracije, ki je po »revoluciji« prejel krmilo prve republike v svoje roke, doseči tako malo v staro mašinerijo. Če napravimo bilanco, vidimo, da ni izvedel prav nič od vsega tistega, kar je v teoriji vedno oznanjal. Ostale so stare države, le monarhie so zamenjali predsedniki, ostali so stari generali, ostala so veleposestva in velekapitalistična podjetja. In prav v vsem tem je bilo skrivališče in zatočišče za ostanke Nemčije Viljema II. in njene miselnosti. Socialni demokrati, in za njimi tudi vsi meščanski demokrati, so »sode smodnika« samo pokrili, namesto da bi jih bili odstranili, in sedli nanje, igrajoč se — z ognjem.

Prav nič čudnega ni zato, da je stara Viljemova Nemčija vedno bolj silila iz teh prekrikih gnezd na dan, preraščajoč »republiko«, »demokracijo« in vse, kar nosi še taka in podobna imena. V zrduhu tega »vračanja v preteklost« je rasel tudi Adolf Hitler s svojim narodnosocialističnim gibanjem. Rojen in vzgojen v Avstriji, a preroben in prevzgojen v vojni ter nato povojni Nemčiji, je ustvarjal že po svojem temeljnem bistvu sintezo obeh Nemčij: stare Viljemove, zgrajene na prusaštvu, in nove republikanske, precepljene z marksizmom. Zato ni le naključje, da je dobilo njegovo gibanje prav tako sintetično ime: narodni socializem. »Narodni« predstavlja staro, »socialni« novo. V tem je seveda tudi vsa skrivnost njegovih prejšnjih silnih in zares občudovanja vrednih uspehov. — Ekstremna stara Nemčija je videla v Hitlerju vodnika vrnitve v staro, pred vsem tudi v monarhijo Hohenzollerncev, ekstremna nova Nemčija ga je pa pozdravljala kot odrešenika na poti skozi nacionalizem v boljše višje. Tako sta se v Hitlerjevih napadalnih oddelkih družila kameradsko bivši (in po njegovem mnenju tudi bodoči) prestolonaslednik ter prevratniški delavec prve republike. V sintezi narodnega socializma sta videla oba — a vsak na docela drugačen način — uresničenje svojih najvišjih sanj: eden nacionalno cesarstvo, drugi nacionalni boljševisem!

Toda ta sinteza je bila brez motenj in frenj mogoča pač samo dokler sta bila Hitler in njegovo gibanje v opoziciji, dokler sta se šele bojevala za oblast in vodstvo Nemčije. Ko je bil boj v toliko dobojevan in je bilo treba nastopiti pot realizacije, je magija sinteze počasi odvedala. Kot resnični sintetik je hodil Adolf Hitler sam po sredini in s tem prerezal na dvoje svoje množice. Na eno je potisnil od sebe nacionalne, to se pravi stare cesarske, na drugo pa socialne, nove, republikanske in ekstremno levničarske. Nezadovoljstvo je nastalo na obeh straneh. Desničel je bil Hitler klub sredini preveč socialen, levici pa preveč reakcionaren. Najbolj pa je bila nezadovoljna stara Nemčija Viljemovega duha, ko je spoznala, da Hitlerjevimi nameni ne vodijo

nazaj v monarhijo Hohenzollerncev in s tem v stari blesk aristokracije ter uniform vojske. In spet se je nezadovoljstvo zlilo v skoraj en sam tok: stara Nemčija je pripravljala revolucijo, da prevzame oblast, nova pa je hotela to revolucijo podpreti, ne da bi se niti zavedala, kam bi jo to pripeljalo. Prav nobenega dvoma ni, da so Röhm, Schleicher, Papen, Jung in razni voditelji, ki so sedaj že med mrtvimi ali v ječi, bili nezadovoljni iz čisto drugih vzrokov, kakor navadni člani napadalnih oddelkov, ki so jim hoteli pomagati proti Hitlerju. Enako ni dvoma, da ti preprosti bojevniki tudi niso imeli enakih namenov z navedenimi, katerih glavni cilj je bil obnoviti monarhijo in s tem staro Viljemovo Nemčijo.

Za studij nagnjen in psihoze mas je zato Nemčija prekrasen šolski primer. Udarci, ki ga je zadal Adolf Hitler v zadnjem

BERLIN, 4. julija. Vlada je včeraj izdala poseben zakon, ki naknadno odobruje ukrepe, ki so bili storjeni za udušitev nameravanega upora. Obenem je bilo tudi sklenjeno, da se zapleni premoženje vseh, ki so bili kakorkoli zapleteni v zaroto. Izjema se napravi samo pri generalu Schleicherju: njegovo premoženje bo v priznanje zasluge za državo zaplenjeno samo polovično, ostala polovica ostane dedičem. Pogreb Schleicherja in njegove žene bo danes popoldne v Berlinu. Glede rekonstrukcije vlade je bila sprejeta Papenova ostavka in prevzame mesto podkancelarja Göring. Proti državam, ki so segle proti Nemčiji po represalijah zaradi moratorija, bo Nemčija uvedla protirepresalije. Za izvedbo tega sklepa so bili opolnomočeni resorni ministri.

BERLIN, 4. julija. Po seji vlade je odletel Hitler v Neudeck, kjer je zvečer konferiral s Hindenburgom, kateremu je referiral o zadnjih dogodkih ter se nato vrnil z letalom v Berlin. Po vrnitvi je pa sprejel Papena in razpravjal z njim dve uri. O tem razgovoru se izve, da je von Papen hotel popolnoma zapustiti politično življenje, da pa bo na Hindenburgovo prigovarjanje še ostal v vladi kot minister brez listnice ter bo prevzel agende komisarja za Posaarje.

BERLIN, 4. julija. Doznava se, da bo Hitler v kratkem sklical državni zbor, kateremu bo poročal o zadnjih dogodkih. Med tem bo izvedena tudi temeljita reorganizacija napadalnih čet, katerih število bo zmanjšano. Štabi in štabne organizacije čet ne gredo na dopust in smejo njihovi člani tudi nositi uniforme, a s posebnimi znaki, ker bo vsak, ki tega znaka ne bo imel, aretiran in izročen sodišču. Na pritisk generalov, zlasti pa poveljnika generala Fritscha so ustavili vse justifikacije in včeraj ni bil nihče več ustreljen. V zaporih je baje okoli 5000 bivših članov SA in drugih upornikov. Državni minister Seldte je prepovedal tudi članom organizacije »Jeklene čelade« do nadaljnjega nositi kroje.

PARIZ, 4. julija. V zvezi z raznimi govoricami o bivšem prestolonasledniku Viljemu se iz Amsterdama poroča, da ga je vlada res pozvala, naj zapusti Nemčijo, kakor tudi njegove brate, a se pozivu ni uklonil. Sedaj se pa poroča iz drugega vira, da je bivši prestolonaslednik že priletel z letalom v Doornu.

trenutku tistim, ki so ga hoteli zrušiti, mu je sicer ohranil oblast, a uničil je definitivno magijo sinteze. In to je velik, zelo velik nauk za vse, ne samo v Nemčiji, marveč tudi povsod drugod po svetu, nauk: da se da z magijo sinteze najbolj nasprotujočih si stremljenj pač priti na vlado, ne da se pa — vladati! S krvavimi dogodki zadnjih dni je v Nemčiji definitivno konec Hitlerjevega narodnega socializma v istem smislu in pomenu, ki smo ga poznali doslej. General Blomberg je morda edini zaslužil to resnico, ko je po zmagi nad uporniki dejal, da se sedaj pričinja četrta država. Da, tretje je konec! Se Adolf Hitler tega zaveda? Morda se. Pot, po kateri bo moral odslej hoditi, bo morala biti bolj jasna, zato pa se bo krog tistih, ki se bodo še navduševali zanj, prav gotovo močno zožil! -r.

LONDON, 4. julija. Tukajšnji listi še vedno komentirajo dogodke v Nemčiji in pravijo, da je Hitler sicer zmagal in je gospodar položaja, toda tudi bližnja bodočnost ne bo roznata. Boriti se bo moral dalje proti skrajni desnici, ki se z njegovim režimom noče sprijazniti. Edina pot bo zdaj zanj srednja pot.

Besedičenje madžarskih legitimistov

ZANIMIV SHOD MADŽARSKIH LEGITIMISTOV IN REVIZIONISTOV V DOMBOVARJU.

BUDIMPEŠTA, 4. julija. Preteklo nedeljo je bilo v Dombovarju, blizu jugoslovanske meje veliko zborovanje, ki so ga sklicali legitimisti. Nastopilo je več govornikov, kot prvi grof Palavicini, ki je odgovarjal na nedavni govor predsednika vlade Gömbösa in mu očital, da je slab krmar. Nadalje se je Palavicini v svojem govoru toplo zavzemal za čim tesnejše sodelovanje z Avstrijo v gospodarskem in političnem pogledu. Ostro je napadel Gömbösa, ker je potoval v Ankaru, nastopil je proti diplomatskim odnosom s sovjetsko Rusijo in trdil, da je francoski zunanji minister Barthou s svojimi izjavami v Bukarešti in v Beogradu žalil Madžarsko. Dejal je, da Barthoujeve izjave niso merodajne, da bi bila vojna norost in bi Madžarska samo izgubila, zlasti, če bi se orientirala v pravcu Nemčije, ker nimata usoda madžarskega in nemškega naroda nič skupnega. Naglasil

ZAHTEVE FRANCOSEKIH MARKSISTOV.

PARIZ, 4. julija. Socialisti in komunisti so sklicali veliko zborovanje pod devizo: »Boj proti fašizmu«. Na zborovanju so govorniki ostro napadali Doumergueovo vlado in odločno zahtevali, da se ukinejo vse nujne naredbе, da se prizna osebna svoboda, ki jo ograža današnja vlada in da se izvede razorožitev ter razpust vseh krščanskih organizacij ter da se opustijo tudi veliki nameravani zračni manevri nad Parizom.

NOVE GROŽNJE.

BERLIN, 4. julija. Glasilo nemške delavske fronte »Der Deutsche« prinaša članek voditelja dr. Leya, ki pi-

Italijani odklanjajo

RIM, 4. julija. Z ozirom na vest, da je Italija pripravljena skleniti sredozemski pakt s Francijo, Rusijo, Turčijo, Romunijo, Jugoslavijo, Bolgarijo in morebiti tudi s Španijo, prinaša »Giornale d' Italia« sledeči demanti: Paktomanija, ki je karakteristična za današnje močno politično sezono v Evropi, daje povod za najrazličnejše vesti. Tako so priobčili tuji listi neko verzijo, ki predvideva sklenitev sredozemskega pakta. O tem načrtu poročajo nekateri listi celo zelo podrobno. Italijanski tisk, ki je registriral vse te vesti, jim ni pripisoval nobenega pomena ter jih je beležil brez komentarja. Italija, ki je največja sredozemska država, ne ve absolutno ničesar o kakem sredozemskem paktu in tudi ne pričakuje od njega prav nobenih koristi.

Smrt Marie Curie

PARIZ, 4. julija. Danes je umrla tu slavna učenjakinja Marie Curie-Sklodowska, stara 67 let. Rojena je bila 7. nov. l. 1867 v Varšavi in se je pozneje poročila s kemikom Curiejem ter z njim skupaj odkrila radij. L. 1903. je dobila Noblovo nagrado za kemijo ter je postala univerzitetna profesorica. L. 1911. je dobila že drugič Noblovo nagrado.

ZARO AGA STAR LE 100 LET.

CARIGRAD, 4. julija. Truplo Zarage so raztelesili na zdravniki ugotovili, da je imel tri ledvice in je bil kvečjemu 100 let star.

je zato, da se mora Madžarska orientirati napram zapadnim silam in Francijo prepričati, naj se ne naslanja na Malo antanto, marveč na Avstrijo in Madžarsko. Napadel je nadalje delo parlamenta in pozval predsednika vlade, naj ustvari madžarsko ustavo in pripelje kralja domov. Kot drugi govornik je nastopil grof Szigray, ki je naglašal med drugim potrebo po reviziji mirovne pogodbe in potrebo po povratku kralja. Zahteval je, da pripravi vlada Otonu pot, ker bo le na ta način mogoče doseči revizijo mirovne pogodbe. Tretji govornik Grieger, je zborovalcem sporočil, da mu je kralj Oton, ko ga je obiskal, dejal, da je prepričan o tem, da se legitimišči bore za siromašen narod in da hoče postati kralj sirot. Po njegovem mnenju se bo položaj na Madžarskem razvil tako-le: Najprej restavracija, nato revizija in šele potem bo prišlo blagostanje.

HITLERIZEM V RUSIJI.

MOSKVA, 4. julija. »Izvestija« objavljajo članek v volških Nemcih in trde, da se je tudi med temi Nemci pojavil narodnosocialistični pokret in so imeli pristaši narodnosocialistične stranke že svojo konferenco. Članek apelira na oblasti, naj ta pokret z vsemi sredstvi zatro.

Dnevne vesti

Nagrade Jadranske straže Vzpodbuda naši srednješolski mladini

Kakor vsako leto, tako je razpisal krajevni odbor Jadranske straže v Mariboru tudi letos več nagrad za najboljše spise mariborskih srednješolcev na teme o našem Jadranu, njegovi zgodovini, lepoti in pomenu. Nagrade je razdelil na višjo in nižjo skupino, t. j. na dela dijakov višjih in dela dijakov nižjih razredov. Najvišjo nagrado višje skupine je dala mestna občina mariborska in je znašala 500 Din; ostale nagrade je dal odbor J. S.

Odziv dijaštva letos ni bil posebno velik, in še pri tem so se oglasili skoraj po večini le dijaki istih srednješolskih zavodov. Za nagrade višje skupine je tekmovalo 9 dijakov, nižje pa samo 4. Ocenjevalna komisija, ki so jo letos tvorili gg. dr. Vinko Rapotec kot predsednik odbora J. S., prof. dr. Anton Dolar in urednik ter pisatelj Radivoj Reharr, je razdelila nagrade sledeče:

V višji skupini je dobil prvo nagrado 500 Din. Karol Vitez, dijak V. r. klasične gimnazije za spis »Ali so bili Benečani vedno gospodarji našega morja in ali je vsa stara kultura njihovo delo?« Drugo nagrado 300 Din je prejel Ivan Čestnik, dijak VIII. r. klasične gimnazije za spis »Turistični in zdravstveni pomen Jadrana«; tretjo 200 Din Vladimir Sattler, dijak VII. r. klasične gimnazije za »Referat o knjigi naše morje«; četrto 200 Din Silvo Dornik, dijak V. r. klasične gimnazije za spis »Dubrovnik, naše

Atene«; peto 150 Din Štefan Šoba, dijak VIII. r. klasične gimnazije za nalogo »Neretljani, Zahumljani in Trebinjani«; šesto 150 Din Štefan Naberger, dijak V. r. realne gimnazije za spis »Literarna črtica«; sedmo 100 Din Franc Butolen, dijak VIII. r. klasične gimnazije za »Predavanje«; osmo 100 Din Franc Zagradnik, dijak VII. r. klasične gimnazije za spis »Dubrovnik, naše Atene«; deveto pa Stanko Kociper, dijak V. letnika učiteljskega za spis »Neretljani, Zahumljani in Trebinjani«.

V nižji skupini je pa dobil prvo nagrado 100 Din Ladislav Kovačič, dijak IV. r. klasične gimnazije za nalogo »Kaj prideluje in od česa živi naše primorje?«; drugo nagrado 75 Din Maks Planinc, dijak IV. r. klasične gimnazije za nalogo »Zakaj sem član Jadranske straže?«; tretjo 75 Din je prejela Marija Skribejeva, učenka meščanske šole šolskih sester za nalogo »Planine in morje za naše zdravje«; četrto 50 Din pa Marica Starčičeva, učenka iste šole za nalogo »Naše luke in kopališča na Jadranu«.

Na svoji zadnji seji je pa odbor J. S. sklenil razpisati letos v jeseni še posebne nagrade za dela, ki se uporabijo pri akademiji J. S. Nagrajene bodo: najboljša pesem o morju; dve dramski deli, eno resno in drugo veselo; dve skladbi, ena instrumentalna in ena vokalna. Skupna vsota nagrad bo znašala 500 Din.

Mestno kopališče bo zaradi popravil od 9. julija do 1. avgusta zaprto. Jutri na praznik sv. Cirila in Metoda bo odprto od 8. do 12. ure.

obrtniška veselica

Ne hodite skrivaj čez mejo! Kljub temu, da je banska uprava že pred kratkim z vso resnobo svarila obmejno prebivalstvo, naj ne hodi skrivaj čez državno mejo, se vendar še vedno ponavljajo vsega obžalovanja vredni primeri, da so na nevarinskih in skrivnih poteh ustrelili obmejne straže tega ali onega, ker se ni pokoraval pozivu straž. Državna meja mora biti iz razumljivih razlogov strogo zastražena. Obmejne straže so po predpisih primorane streljati za onim, ki se ponovne mu pozivu »Stoj!« ne pokori. Mnogo je med ustreljenimi žrtvami tilotapske strasti celo takih, ki jim sicer ni sile za preživljanje. Nesrečne skušnje pa, kakor je videti, še niso izučile obmejnega prebivalstva. Zato banska uprava ponovno z vso resnostjo svari obmejno prebivalstvo, naj se tudi samo med seboj opominja in poučuje, da je prekoračenje državne meje po skrivnih poteh strogo prepovedano in zvezano z življenjsko nevarnostjo. Obmejno prebivalstvo mora samo izprevideti, da je strogo zastražena državna meja v interesu vseh državljanov. Zato država ne sme in ne more odstopiti od svoje pravice in dolžnosti, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi varuje državno mejo.

Življenje in umiranje Maribora v juniju. V juniju je zagledalo v Mariboru luč sveta 89 otrok, smrt je pokosila 52 oseb, pred oltar pa je stopilo 32 parov. V stolnem župnišču so zabeležili 58 rojstev, in sicer je bilo rojenih 25 dečkov in 33 deklic, nadalje 5 smrtnih primerov, 1 moškega in 4 ženske in 1 poroko; v frančiškanskem župnišču so zabeležili 8 rojstev, od teh 3 dečke in 5 deklic, 6 smrtnih primerov, od teh 2 moška in 4 ženske, poročilo pa se je 17 parov; v magdalenskem župnišču so zabeležili 24 rojstev, od teh 16 dečkov in 6 deklic, 40 smrtnih primerov, od teh 25 moških in 15 žensk ter 14 porok; v evangelijskem župnišču imajo zabeleženo 1 rojstvo, v pravoslavnem pa 1 smrten primer.

Zagonetna smrt dijaka. V Zlatarju je bil izvršen včeraj jutraj zagoneten zločin. V stanovanju trgovca Kralja so našli njegovega 16-letnega sina Vladimirja mrtvega. Mladenec je imel prestreljeno glavo in je bila vsaka pomoč zaman. Ker trdi njegovi starši, da je samomor popolnoma izključen, je smrt mladeniča tembolj zagonetna.

Radost na zraku in solncu vam daje NIVEA

Pred solnčenjem morate svoje telo drgniti z Nivea kremo ali Nivea oljem. S tem

zmanjšate nevarnost solnčarice a dobite obenem prekrasno brouasto barvo kože.

NIVEA na zraku in solncu!

Eleganten pisemski papir v mapah: Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11.

Autokarski izlet »Putnika« na Grossglockner. Putnik priredi z novim udobnim avtokarom 8., 9. in 10. julija (nedelja, ponedeljek, torek) izlet na Veliki Klek (Grossglockner), in sicer: 1. dan: Maribor - Dravograd Celovec - Vrbsko jezero - Spittal a/Drau - Oberdrauburg - Dölsach - Iselsberg (prenočevanje). 2. dan: Iselsberg - Heiligenblut - Glocknerhaus - Heiligenblut - Winklarn - Ober Vellach - Spittal. 3. dan: Spittal - Seeboden - Millstadt - Osojsko jezero - Beljak - Blaško jezero - Sv. Peter - Borovlje - Galicija - Jeriše - Žitara vas - Dobrla ves - Klopinsko jezero - Pliberk - Prevalje - Guštanj - Dravograd - Maribor. Vozna cena vstevši avstrijski vizum in mitnino na Grossglockner 350 Din za osebo. Čimprejše prijave pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, ki preidejo v kri.

Vseslovanski kongres medicincev. Včeraj je bil otvorjen v Beogradu V. vseslovanski kongres medicincev. Iz Češkoslovaške in Poljske je prispelo na kongres 150 delegatov. Češke in poljske študente je pozdravil predsednik Zdrženja jugoslovanskih medicincev Momčilo Katanič, za njim je pa spregovoril na svečani otvoritvi kongresa rektor beograjske uni-

za onemogle obrtnike

verze Gijaja, ki je pozdravil študente slušatelje medicine slovanskih držav.

Obup nad življenjem. Na vse zgodaj je danes pretraskala Ptuičane vest o tragični smrti 37-letnega sodnijskega uradnika Franca Čreslovnika, ki je bil uslužben pri kazenskem oddelku ptujskega okrajnega sodišča. Ob 5. uri jutraj so ga našli z razbito glavo pod železniškim viaduktom pri mestnem parku. Iz prva niso mogli ugotoviti, kateri vlak ga je povozil, šele ko so dobili iz Maribora, kjer so preiskali stroje, obvestilo, so ugotovili, da ga je povozil tovorni vlak, ki pelje po navadi okrog druge ure mimo Ptuj. Ker je bil zadnje čase silno potr in je tudi nekaterim svojim prijateljem pripovedoval, da bo napravil sam konec trpljenju, so takoj vedeli, da je šel prostovoljno v smrt. Tudi je zapustil pismo, naslovljeno na svojega šefa, v katerem poroča, da so ga skrajno neugodne družinske razmere in pa velika socialna beda pognale v smrt. Tudi je bil zadnje čase večkrat popolnoma zmeden in je storil strašno dejanje prav gotovo v hipni duševni zmedenosti. Pokopali ga bodo v petek ob 17. uri na mestnem pokopališču v Ptuj.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 5. tm.: Ob 12.15: »Slovenec, Srb, Hrvat za vedno brat in brat« reproducirani koncert vojaških godb; 12.45: poročila; 13: čas. pesmi iz naših krajev (reproducirani vokalni koncert); 18: »Kresovanje v goreniških planinah« (Josip Vandot); 18.30: radio-orkester; 19: plošče po željah; 19.30: radio-orkester; 20: prenos iz Beograda; 22: čas, poročila, lahka glasba.

Grajski kino. Do vključno petka krasen vefilm »Sveta prešestnica« z Greto Mosheimovo, Camillo Hornovo in Oskarjem Homolko v glavnih vlogah. Od sobote dalje sijajna muzikalna veselolgra »Bil nekoč je muzikus«. Glavne vloge imajo Szöke Szakall, Viktor de Koma, Ralph Artur Roberts, Ernest Verebes in Trude Berlinger.

Kino Union. Danes zadnji dan »Misterij džungle«. Od jutri četrta dalje dražestna veselolgra »Ljubavne pripovedke« z Viljem Fritschem in Rosy Barsonyjevo.

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanim občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec »Franz Josefove« grenčice takojšnje poživljenje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropskih dežel slavijo »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti grizi, kakor tudi proti želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. — »Franz Josefova« grenčica se dob v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vidovdanska proslava v Krčevini se je na tukajšnji osnovni šoli izvršila prav slovesno, kakor vsako leto. Po službi božji so se šolski otroci in učiteljski zbor razdelili v nižjo in višjo skupino, katerih vsaka je imela na sporedu govor, petje, deklamacije, rajalne nastope v okusnih kostumih ter igro »Naš Vidovdan«. Proslavo je obiskalo zastopstvo občinske uprave Košaki in kraj. šol. odbora Krčevina s predsednikom g. Iv. Janžekovičem na čelu, odzvalo pa se je vabilu učiteljstva tudi večje število staršev šolskih otrok. V govoru se je prisotnim primerno objasnili pomen Vidovega dneva kakor tudi našega, s pomočjo junaških bratov Srbov izvojevanega osvobojenja, spomnili pa smo se tudi v tujem jarnu zdihujočih naših bratov in sestrá v Korotanu in v Italiji. Deklamacije in petje raznih jugoslovanskih budnic so otroci izvedli precizno in živahno, upoštevajoč pravilno modulacijo, dinamiko in mimiko. Prav posebno so ugajali rajalni nastopi in dramski nastop odbranih učencev VI. razreda v igrokazu »Naš Vidovdan«. Zaključila se je proslava v obeh skupinah s petjem naše narodne himne »Bože pravde«. Oba lokala sta bila dostojno okrašena. Šolska mladina je prekrasna z nacionalnim in državnim čustvom. Glinjiva

na prostoru
Sokol. 8. VII. 1934

je bila poslopitev učencev in učenk od zaslužnih, na šoli dolga leta zelo uspešno službujočih učiteljic ge. Anke Mešičkove in ge. Viktorije Lichtenwallnerjeve, ki nameravata s prih. šolskim letom v pokoj. Po iskreno izrečeni zahvali sta prejeli vsaka v viden znak vdanosti otrok krasen šopek. Odgovorila je otrokom ga. Mešičkova, opominjajoč jili, naj ostanejo vse življenje dobri, marljivi in poštenji. Če se tovarišici res ne vrmeta v jesen na službo, je še izrekel obema zahvalo za vneto in požrtvovalno delo tudi šolski upravitelj.

Občinski odbor R. K. v Krčevini-Košakih priredi 15. julija ob 15. uri v gostilni Glavič v Košakih ljudsko veselico z godbo, petjem »Lune«, kegljanjem in streljanjem za lepe dobitke ter razno drugo zabavo. Čisti dohodek je namenjen za obleko in obuvalo uboge šolske dece.

Na Dravskem polju je zopet gorelo. V noči na pretekli torek je izbruhnil požar pri posestnici Mariji Klasinčevi v Stražgonjcih. Ogenj se je razširil tudi naosedne objekte posestnika Franca Beraniča in Josipa Baumana. Na pomoč so prihiteli gasilske čete iz Šikol, Cirkovec, Mihovec in Dragonje vasi, ki so z zruženimi močmi rešile stanovanjske hiše omenjenih treh posestnikov, dočim je ogenj vse gospodarske objekte uničil do tal. Škoda, ki je le deloma krita z zavarovalnino, je precejšnja. Ogenj je zanetil požigalec, ki ga varnostne oblasti z največjo vestnostjo zasledujejo.

Lovska sreča. V lovskem revirju g. Škrablaka na Kapli je ustrelil gostilničar g. Anton Beranič iz Maribora šestorogatega srnjaka.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. je kazal toplomer 15.6 stopinj C nad ničlo, minimalna temperatura je znašala 14.3 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18.5 stopinjah C 739, reduciran na ničlo pa 736.8; relativna vlaga 75. Vreme je vetrovno in oblačno.

Ali veš, da bo

Ciril Metodov kres bo gorel drevi na Stolnem hribu in na Piramidi; mogoče tudi na Meljskem hribu. — Pri kresu na Stolnem hribu se točno ob 21. uri zbero pevci »Lune« in bodo v počastitev slovanskih blagovestnikov zapeli več moških zborov. Gospa Lohertova pa, ki da kuriti kres in ima ta čas vinotoč, bo pokrbela, da se razvije na hribu veselo razpoloženje. Cirilmetodarji iz Maribora in okolice, udeležite se kresovanja na Stolnem hribu!

Mariborski teden razpisuje oddajo sledečih šotorov na svojem veseljem prostoru: 2 gostilniška šotora in 1 kavarniški. Pogoji so na vpogled pri Zdrženju gostilniških podjetij za mesto Maribor, Vetrinjska 11/1. Nadalje 1 šotor za prodajo delikatesnih izdelkov, pogoji so na vpogled v pisarni Mariborskega tedna, Aleksandrova c. 35. Pismene ponudbe se imajo oddati v zapečateni kuverti do najkasneje 12. julija 1934 v pisarni Mariborskega tedna, Aleksandrova c. 35 (Putnik).

Promenadni koncert. Jutri, na državni praznik sv. Cirila in Metoda, bo priredila mariborska mestna godba ob 20.30 v mestnem parku prvi promenadni koncert z naslednjim sporedom: Fučikova koračnica »Vedno naprej«, Straussov valček »Kjer citrone cveto«, Rossinijevo overturo k operi »Viljem Telle«, Parmov intermezzo iz opere »Xenija«, Leopoldovo fantazijo »Jugoslovenski biseri«, Leharijevo pesem iz operete »Zemlja sme hljaja« in Blankenburgovo koračnico »Zvesto tovarilstvo«. Pri koncertu sodeluje 34 godbenikov pod vodstvom dirigenta g. Ivana Koudeleke.

Smrtna kosa. V tukajšnji splošni bolnišnici je umrl v starosti 47 let bivši čevljarški mojster in hišni posestnik Anton Ertl. Pokojnik je svoječasno z atentatom na Batine šipe na Aleksandrovi česti zbudil precejšnjo pozornost.

Javni železničarski shod, sklicujejo mariborske podružnice »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije« za petek, dne 6. julija ob 18. uri v verando pivovarne »Union«, s sledečim dnevnim redom: 1. Novi pravilnik o voznih ugodnostih za železničarje. 2. Slučajnosti (delavska razlika, režijski premog za vdove, upokojitve itd.) Železničarji in vaše žene, pridite vsi!

Zavrnjena prošnja. Prošnja Stramlitsčana in Rozmana za koncesijo gostilne na Glavnem trgu je banska uprava v Ljubljani, končno veljavno, zavrnila.

Pij XI. in drugorodci

(Dalje.)

(Poglavje iz boja naše manjšine v Primorju za pravice našega jezika v cerkvi in molitvi v luči — italijanskega komentara)

Nemški in slovanski katoliki so torej zaman čakali, da bi se Pij XI. oglašil in obsodil, kar se je dogajalo po cerkvah Južne Tirolske in Julijske Benečije. Prav za prav, da govorimo resnico, v marcu 1928 je papež, v razgovoru s kardinalom Piffiom, dunajskim nadškofom, vendarle čutil potrebo, da izda svoje mnenje:

Papež je tedaj, sklicujoč se na Poadižje, izjavil, da ga bolešno vznemirja očitost, ki mu ga stavijo nemški in avstrijski katoliki, da ni interveniral v korist verskega pouka v materinskem jeziku. Dodal je, da je storil, kar je pač mogel storiti: kajti on je oče, ki skrbi za vse svoje sinove, predvsem pa za tiste, ki trpe. »Toda recite Vašim katoličanom, da Mi nismo svobodni in da so odnosi med cerkvijo in državo v Italiji še vedno isti kot so bili 20. septembra 1870. Tudi v bodoče bomo storili vse, kar bo v naši moči in bomo molili. Toda obstoji bojazen, da ne bodo naši novi napori samo še poslabšali položaja, namesto, da bi ga zboljšali.«

* Kommunikat Ämtliche Nachrichtenstelle, objavljen v katoliških listih 24. marca 1928, ki ga je pa list »Osservatore Romano« popolnoma prezrl.

Tudi Pij IX., Leon XIII., Pij X., in Benedikt XV. so po 20. septembru 1870. molili, ker so se stvari slabo razvijale; vendar pa se niso omejili samo na molitev; so tudi protestirali, ne da bi se pri tem vprašali, da-li s tem poslabšajo položaj ali ne. V marcu 1928 se je papež Pij XI., ko je govoril s kardinalom Piffiom, že nad poldrugo leto pogajal z Mussolinijem, da postavi na novo podlago odnosa med cerkvijo in državo v Italiji. Zavestno je torej govoril neresnico, ko je zatrjeval, da so »odnosi med cerkvijo in državo v Italiji povsem enaki kot 21. septembra 1870«. V pogajanjih, ki so dovedla do sporazuma v februarju 1929, je Pij XI. v resnici storil za drugorodce »vse, kar je bilo v njegovi moči: zahteval je, naj se »verski pouk v osnovnih razredih v novih pokrajinah vrši v materinskem jeziku«; to je bila teza. Mussolini je to zahtevo odbil.

Pij XI. se je vdal in se zatekel k molitvi: to je bila antiteza. V onih pogajanjih je imel tudi Mussolini svojo zahtevo: znanje italijanščine mora postati obligatorično, to je, obvezno za vse šole in duhovnike. Tej Mussolinijevi tezi pa Njegova Svetost ni postavila nasproti nikake antiteze: sprejela je kratkoma lo Mussolinijevo tezo v členu 23. kon-

kordata; pozabila pa je zahtevati, naj bi v drugorodnih conah bilo potrebno-tudi znanje lokalnega jezika.

Zaradi avtoritete, ki jo nemški katoliki uživajo v Vatikanu, se je Pij XI. držal rajše rezervirano v vprašanjih, ki so nastajala v Poadižju med nemško duhovščino, laičnimi oblastmi in fašisti. Tam prepriča svobodno pot fašistom, čeprav jih aktivno ne podpira; uporablja pač po svoji vesti metodo molitve.

Toda slovenski in hrvaški katoliki ne uživajo pri rimski kuriji iste avtoritete kot Nemci. Zato v Julijski Benečiji Pij XI. aktivno favorizira raznarodovalno fašistično politiko.

V konkordatu z dne 11. februarja 1929 je Pij XI. dosegel za Katoliško akcijo v Italiji pravico obstoja, da sme imeti svoja zborovanja, da sme objavljati svoje vestnike, da sme vršiti svojo versko propagando; in na te pravice Katoliške akcije je papež skrajno ljubosumen, tako v Italiji, kakor v drugih državah.

Konkordat ne razlikuje med italijanskimi in drugorodnimi katoliki: drugorodcem sicer ni izrecno priznana pravica, da smejo imeti lastno zadevno organizacijo, pa jim tega izrecno tudi ne brani. Škofje Julijske Benečije so, očitno po direktivah iz Vatikana, povabili Slovane, da se pomešajo z Italijani v italijanski Katoliški akciji. Slovani pa so se temu uprli, sklicujoč se na pravico last-

Olažanje
pri vsakodnevnem delu nudi

Union

čokolada

PROIZVOD: »UNION«, ZAGREB

ne, samostojne organizacije, kakor jo imajo vsi katoliški narodi na svetu. Še tisti med njimi, ki za hip niso vedeli, kako naj se v tem pogledu zadržijo, so se oprijeli odklonilne taktike, ko je italijanska Katoliška akcija pri volitvah meseca maja 1929 pozvala svoje privržence, naj glasujejo za Mussolinijevo listo. Pij XI. si ni upal vsiliti Slovanom svoje volje in je dopustil, da so ostali brez tiste organizacije, ki je, po njegovem lastnem mnenju nujno potrebna v vseh drugih državah sveta. Slovani pod fašističnim gospodstvom so edini katoliški narod na svetu, ki mu ni dovoljeno imeti nikakega verskega glasila, nič skromnega vestnika v svojem jeziku; Pij XI. tudi v tem pogledu nič ne ugovarja; on moli.

(Se bo nadaljevalo.)

Spomnite se CMD

Eno uro pri grafologu Karmahu

Praktični pomen grafologije - Pisava posameznika razodeva značaj in sposobnosti - Karmahove analize

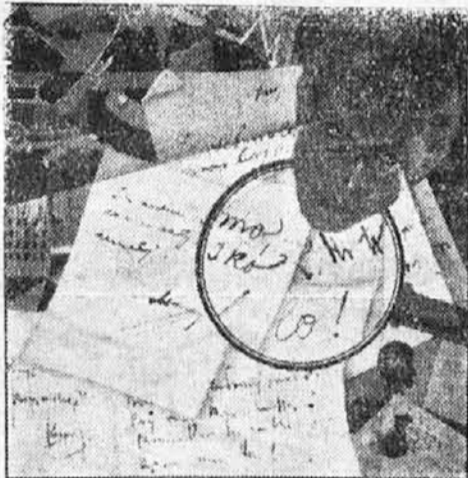
Ko je tokrat prispel v Maribor slovenski grafolog Karmah, ga je drugi dan po njegovem prihodu obiskal v hotelu pri »Zamorcu« tudi vaš poročevalec. S prikrito radovednostjo se je podal k njemu, da mu razkrije zanimivosti grafologije in morebiti nekatere skrivnosti iz pestrega življenja grafologov, ki bodo nedvomno zanimale tudi čitatelje vašega lista. Že na stopnicah v hotelu je srečal znanca, vidno vznemirjenega, ki je bil pravkar pri Karmahu.

V čedni hotelski sobici je sedel Karmah za mizo. Pred njim so ležali razgrnjeni razni rokopisi; na njih pa veliko povečevalno steklo. Po nad vse ljubezni-ven sprejemu sta se zapletla grafolog in poročevalec v živahen razgovor. Daljša so bila poročevalčeva vprašanja, krajši pa so bili grafologovi odgovori. Grafologija je že precej stara veda, še nadaljeval grafolog, čeprav so jo praktično z znanstvenega stališča pričeli uporabljati šele pred nekaj desetletji, ko se je prvi resneje pričel z njo baviti Lombroso. Grafologu je strokovna knjiga slab pripomoček in je vsa znanost zapodena v prirodnem talentu vsakega pravega grafologa. Izvzeti so seveda hiromanti, ki je grafologija le maska in ki včasih zelo kvarijo ugled grafološke vede.

Deli se pa grafološka veda na več pagonov, na medicinsko, kriminalno, eksperimentalno, špijonažno grafologijo itd. Med znamenitejšimi grafologi je Karmah omenil dr. Klagesa, ki se je zanimal pred vsem za medicinsko grafologijo in dosegel prav lepe uspehe, nadalje pariškega grafologa Schermana, ki se bavi s kriminalno grafologijo težjega kaifibra in je danes zaposlen pri vodstvu pariške policije. Njegovi odlični sposobnosti so zaupal tudi preiskavo raznih rokopisov v znani aferi Staviskega, ki je zbudila ogromno zanimanje po vsem svetu in v kateri je prav Scherman razsvetljal marsikatero temne momente. Grafolog dr. Pulver pa se bavi bolj s špijonažno grafologijo in se pri njem spopolnjujeta znanstvena in eksperimentalna grafologija. Da ni grafologija zgolj humbug, nam dokazuje že dejstvo, da jo danes praktično uporabljajo tudi najvišja državna oblastva in sodišča zlasti v primerih, ki jih še tako spretno policijsko oko ne more razjasniti. Mnogi odlični in vodilni državniki so polagali mnogo pažnje na grafološke ocene in upoštevali dane jim nasvete.

Grafolog ne oceni na podlagi rokopisa le značaja posameznika, marveč more enako z veliko točnostjo ugotoviti njegovo nagnjenost do bolezni, sposobnost za zakon, naklonjenost do kateregakoli poklica in vse drugo, kar je v zvezi z vsakdanjim življenjem in duševnim do-

življajem človekovim. Grafolog ugotovi iz rokopisa vse solčne in senčne strani človekovega značaja in so njegovi nasveti

čestokrat dragoceni, ter so rešili že marsikatero posameznika zla in nesreče. Dobra grafologova ocena je človekov načrt, po katerem se more ravnati. Pričela pa se je zadnje čase grafologija uveljavljati tudi kot zelo koristno sredstvo pred zakonom. Svarilni nasveti dobrega grafologa so rešili že premnoge zaročenke in zaročenke pred nesrečo v zakonskem življenju. Na podlagi rokopisov točno ugotovi grafolog, če sta duši, ki nameravata skupno na življenjsko pot, sorodni ali ne.

Ime slovenskega grafologa Karmaha, ki je po rodu iz Zalca in se je že v mladih letih pričel resno zanimati za grafologijo, ki jo je pozneje studiral tudi v drugih državah, je med imeni popularnih grafologov, ki so znani širom sveta. Bogata je njegova praksa in ga ni skoro večjega mesta v naši državi, kjer ne bi Karmaha visoko cenili. Številni pa so primeri, v katerih si je Karmah dal sam najlepše spričevalo. Ko je bil pred dvema letoma v Mariboru, ga je obiskala neka dama z rokopisom svojega zaročenca. Resno ji je odsvetoval zakon, toda njena srčna čustva so bila močnejša kot njegov svarilni opomin. Ko pa je prišel čez leto ponovno v Maribor, ga je dama obiskala že kot ločena žena. Nedavno je bil v Beogradu povabljen na neki banket. Ko so mu predložili nekaj vrstic rokopisa, je takoj ugotovil zakonsko nezvestobo. Ker je bila na banketu žena dotičnega gospoda, je takoj najela taksi in se odpeljala domov, kjer je našla moža v objemu prijateljice. Neki znani lesni trgovec iz Dravske doline se je lani oglašil pri Karmahu in mu predložil dopisnico človeka, s katerim je nameraval stopiti v poslovne zveze. Pri analizi je ugotovil, da je človek slabega značaja in da je sposoben za vsako hudobijo. Trgovec ni upošteval grafologove oce-

ne. Po preteku nekaj mesecev ga je dotičnik ogoljufal za večjo vsoto denarja. Ko mu je v Zemunu neka mlajša dama izročila rokopis, je že na prvi pogled razbral iz njega, da je obupala nad življenjem in da namerava v smrt. Pomagati ji je skušal z raznimi nasveti, toda zaman. Dama se je v teku enega meseca obesila. Vsej javnosti pa je znano, kako je Karmah razkrinkal grbavca v Ljubljani, kako je pogodil karakter z ločimca Andreja Malija, kako je pripomogel policiji, da je dobila v svoje roke zloglasnega vlomilca Kodeliho i. t. d.

Mogel bi navesti še marsikaj, toda zaradi pomanjkanja prostora je potrebno le še ugotoviti, da naj ljudje ne smatrajo grafologije za nekaj površnega ali koristnega, marveč naj tej vedi popolnoma zaupajo, kakor ji zaupajo sodišča in marsikateri drugi.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Tezno priredi v nedeljo 8. julija popoldne na lastnem telovadišču pri šoli svoj letni nastop. Tiho dela to mlado društvo, a uspehe dela je že večkrat pokazalo. Na vseh obveznih zletih in tekmah je v lepem številu in več ali manj uspešno sodelovalo. Čas zletov in nastopov je minil in lahko zopet vsak žrtvuje še en popoldan Sokolu. V kraju samem so se pojavili v zadnjem času stari sovražniki narodnega dela in Sokolstva posebej, ki odvrčajo mladino od Sokola, zato je vsakega narodno in sokolsko čutečega Mariborčana in okoličana dolžnost, da društvo podpre s svojim obiskom. Ni jih mnogo, a nekaj jih je in tem dajmo z obilnim obiskom vzpodbudo. — Sodelovalo bo tudi vojaštvo in vojaška godba. — Na svidenje na Teznom.

Mali oglasi

Razno

SIVALNE STROJE.
kolesa in otroške vozičke
proda po ugodnih cenah Alojz
Ussar, Trubarjeva ul. 9-I.
2540

BOLJŠEGA DELAVCA
sprejem na stanovanje in
hrano. Frankopanova ul. 15.
dvorišče, levo. 2731

KANARČEK
je ušel pred tednom. Mo-
rebitnega najditelja naproša-
mo, da javi na naslov Vrba-
nova 69, pritličje. 2737

Prodaj

**DIVJAKOV SPORTNI OTRO-
SKI VOZIČEK**
naprodaj. Vprašati Koroška
c. 48/I, levo. 2728

HIŠICO

z vrtom, cena 9000 Din. Vpra-
šati dopoldne Jože-Vošnjakova
ul. 21/II. 2726

GLASOVIR

dobro ohranjen, poceni na
prodaj. Smetanova ul. 20.
2714

IZ GRAJSKE KLETI.
Prišlo je novo, izborno dal-
matinsko črno vino. Prodaja
se liter po 10 dinarjev. Cez
ulico popust. 2706

Kupim

LAHEK, ENOVPREŽNI VOZ
z gumijastimi kolesi kupim.
Pismene ponudbe pod »Ta-
kojšnji plačnik« na uprav-
ništvo. 2718

Posest

HIŠE PRI MARIBORU
od 20.000 Din dalje. Posest-
vice 3 oralov, z štirisočno
hišo, blizu Krčevine, 135.000
Din. Vile, gostilne, prodaja
Posredovalnica, Maribor, Slo-
venska ul. 20. 2730

Lokal

LEP LOKAL
na ulico, dvoriščni prostor, za
delavnico ali skladišče in sta-
novanje oddam v najem. Slo-
venska ul. 26/I. 2733

Stanovanje

MANSARDNO STANOVANJE
dve sobi in kuhinja, s pritlič-
nami, takoj oddam. Betnav-
ska cesta 39. 2735

SOBO

s štedilnikom v novi hiši od-
dam. Vodnikova ul. 11, pri
»Kovini«. Tezno. 2729

Sobo odda

ODDAM

opremljeno sobo ob Tomš-
čevem drevoredu. Slomškova
ul. 3/II. 2724

Vino

od 5 litrov naprej,
burgundec in rizling
po Din 6.- in 7.- liter.
Istočasno dobite tudi vinski kis.
Vinogradništvo Ipavi, Reichenberg, Košaki 62

Psihografolog
Karmah
v Mariboru.

Obiske sprejema v ho-
telu »ZAMORC«. Ostanje
v Mariboru do 10. julija.
Na dopise odgovarja!

Oglašujte!

Aleksandrovo

OTOK KRK NAJLEPŠE KOPALISCE GORNJEGA
JADRANA
HOTEL VILA LUCIJA
TIK OB MORJU — PENSION DIN 55.— DO
DIN 65.—, PRVOVRSTNA POSTREZBA — ZA-
HTEVAJTE PROSPEKTE - UGODNE PAVŠALNE
CENE - NOVA UPRAVA BORIS M. PLESNICAR

ZA POCITNICE

27-34 Din. 35.-
35-38 Din. 39.-
39-46 Din. 49.-

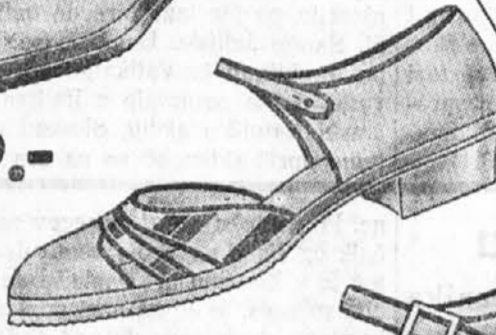
Svoj dopust boste najbolje izkoristili z zdravimi nogami. Obiščite naš oddelek za negovanje nog, kjer Vam bomo brez bolečin odstranili kurja očesa in strokovnjaško masirali noge. Naša izbira nogavic bo zadovoljila Vaš okus. Moške nogavice, tlor za Din 7.- in 10'- ženske nogavice, svilene, za Din 19', 29'-

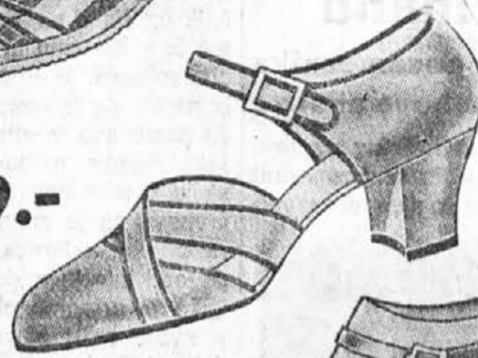
39.-

39.-

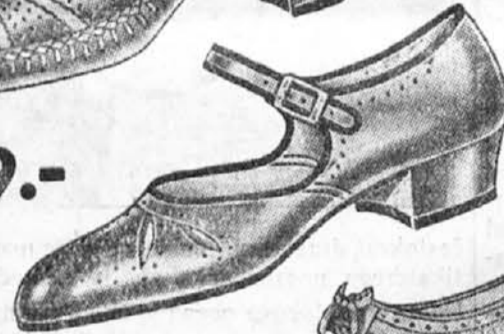
49.-

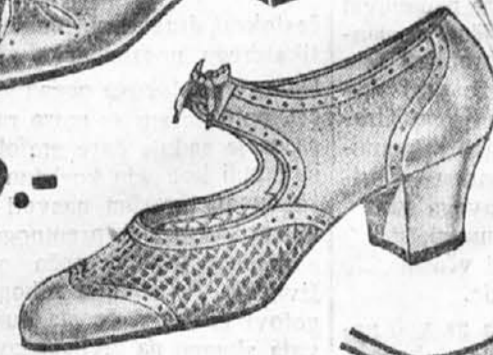
49.-

59.-

69.-

69.-

69.-

69.-

39.-

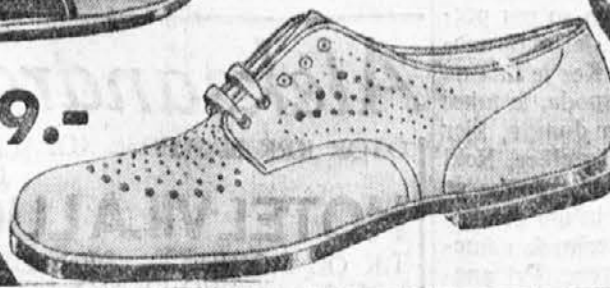
59.-

79.-

79.-

89.-

OTROKOM ZA POLETJE

napravite največje veselje če jim kupite naše udobne in trpežne »SPORTKE«. Kratke nogavice, bele ali barvaste, za otroke Din 5.- in 7.-, za ženske Din 10.-

Kadar greste v kopališče in na počitnice potrebujete udobno obutev. Brez zračnih in lahkih čevljev nimate poleti pravega zadovoljstva. Pri nas dobite poletne čevlje, ki bodo zadovoljili Vaš okus in Vaš žep

